

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă,
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparate

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni afară de lunile de vacanțe lunie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	500 Lei pe 1 an
:	Advocați	400 Lei pe 1 an
:	Magistrați	300 Lei pe 1 an
:	Un număr simplu	20 Lei
:	Un număr dublu	30 Lei
:	Un număr vechiu	55 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 34 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adje. Telefon 630

S U M A R U L :

1. Serviciul Portărilor în Ardeal de *Dr. Iustin I. Anea*
Judecător Trib. Cluj.
2. Câteva cuvinte despre regulamentul portarelor de *C. T. Vior.*
3. Incadrarea asesorilor orfanali și Statutul funcționarilor de *I. Coslea*
Fost asesor și pres.
4. Art. 270 pl. 7 pr. p. Jurisprudența Curții de Apel Târgul-Mureș, cu o notă de *Ilie V. Purdilă*
Judecător Trib. Brașov.
5. Rezumate de Jurisprudențe Stabilele de instanțele judecătorești.
6. Publicațiuni.

Serviciul portărilor în Ardeal

Conform legii pentru unificarea dispozițiilor din legea de organizare judecătorească privitoare la circumscripții, compunerea și funcționarea instanțelor judecătorești precum și la corpul de portări publicată în Monitorul Oficial No. 84 din 13 Aprilie 1925, pentru îndeplinirea actelor de procedură și a urmărilor sau executărilor silite ordonate de justiție, funcționează pe lângă tribunale și judecătorii agenți judecătorești numiți *Portărei*.

Ministerul justiției poate dispune cu un portărel să funcționeze pentru două sau mai multe judecătorii, fixând și judecătoria la care portărelul va avea reședința.

Portăreii de pe lângă fiecare Tribunal și cei depe lângă judecătoriile din circumscripția aceluși Tribunal, funcționează sub conducerea și supravegherea unui *Portărel șef*. Acesta va funcționa la Tribunal, va conduce și repartiza lucrările și la nevoie va executa el însuși o parte din ele.

În afară de Portărei, pe lângă fiecare Tribunal sau judecătorie vor funcționa și un număr de *agenți*, cari vor ajuta la executarea lucrărilor și vor îndeplini însărcinările ce li se vor da de Portărei pentru înmânarea actelor de procedură.

Numărul Portărilor se stabilește în bugetul Ministerului de justiție.

Clasificarea și atribuțiunile lor, garanția ce au a o depune, modul de a funcționa, taxele, ce au a percepe pentru diferitele acte, ce îndeplinesc și retribuțiunea lor se vor delimita prin regulament.

Denumirea de *executori* se desființează.

Din dispozițiunile aceste sumare rezultă lămurit, ca e vorba de *unificarea* organelor judecătorești de executare și înmânare sau mai bine zis de *desființarea* executorilor și înmănuatorilor judecătorești din Ardeal și înlocuirea lor cu Portărei Vechiului Regat. Că pentru ce acești agenți judecătorești, cari atât în legislația Vechiului Regat, cât și în baza legii de unificare suscitade sunt chemați în primul rând să *execute* hotărârile și numai în al doilea rând să *poarte* citațiile trebuie numiți *portărei* și nu *executori* denumire desființată categoric, este și ea ca multe altele, o enigmă a sistemului de unificare consacrat deja.

Conform regulamentului de administrație publică pentru serviciul portărilor și pentru taxe de actelor de procedură și de executare dat de Ministerul justiției în baza autorizațiunei primite prin legea sus indicată și publicat în Monitorul Oficial No. 282 din 20 Decembrie 1925 pe lângă fiecare Tribunal de județ funcționează sub conducerea și supravegherea unui *Șef portărel un oficiu* al portărilor compus din:

- a) corpul portărilor și
- b) cancelăria corpului de portări.

Corpul portărilor se compune din:

- a) portărelul sau portărei delegați la Curtea de Apel,
- b) portărei de secții delegați pe lângă Tribunal,
- c) portărei detașați la judecătorii,
- d) portărei dela corp.

Cancelăria corpului de portărei se compune dintr'un *secretar*, care este capul cancelăriei cu dreptul nemijlocit de control și priveghere asupra *funcționarilor* cancelăriei, cari se împart în *impiegași*, însărcinați cu lucrările de birou și *agenși* însărcinați cu predarea citațiilor, hotărîrilor și a celorlalte acte de procedură.

Portăreii sunt ținuți să aibă reședința în localitatea, în care își are sediul instanța, pe lângă care funcționează. Pentru două sau mai multe judecătoria reședința portărelului va fi la judecătoria fixată de Ministrul de Justiție.

Cancelăria portăreilor va fi deschisă publicului în orele de serviciu ale instanței pe lângă care funcționează.

Șeful instanței, pe lângă care sunt alăturați portăreii are dreptul de control asupra lor și asupra funcționarilor din cancelăria lor.

Prin înlocuirea *executorilor* judecătorești cu corpul portăreilor au fost scoase din vigoare în Transilvania normele de drept referitoare la organizarea executorilor; astfel *legea Ll. : 1871 despre executori*, *legea IX : 1875 despre modificarea legii executorilor judecătorești*, ord. min. just. No. 26020 din 10 Sept. 1875, ord. min. just. 3406—1881, ord. min. just. No. 32082 din 10 Dec. 1891 și ord. min. just. 31158—1916.

Cu privire la *atribuțiunile* portăreilor regulamentul dispune că :

Portăreii vor aduce la îndeplinire titlurile executorii ale tuturilor instanțelor judecătorești, fără deosebire, ei vor îndeplini protestele pentru cambii, vor face somașuniile, comandamentele, notificările și toate actele de procedură judicioară sau extrajudicioară și de executare date prin legi în căderea agenților judecătorești, fie după cererea și mijlocirea părților, fie după însărcinarea ce le va da justiția substituindu-se — în afară de cazurile rezervate lor formal — prin agenții corpului.

Portăreii delegați la secțiunile Tribunalelor și Curților, vor fi însărcinați cu înmânarea citațiilor, a copiilor de sentințe sau decizii și cu comunicarea tuturilor actelor de procedură ordonate de Tribunal sau Curte.

Portăreii secției comerciale vor mai face proteste de polițe, notificările în materie de gaj, publicațiunile în materie de falimente și de firme, „etc.“ cerute de legea comercială în vigoare, iar Portăreii secției de notariat vor îndeplini și formalitățile necesare în materie imobiliară (precum comandamentele, procesele verbale de situațiunea imobilelor,

efectele și publicațiunile „etc.“) și vor face actele de procedură pentru validitățile de poprire.

Portăreii deținuți la judecătoria în afară de însărcinările portăreilor de secții susindicat, vor face și executările în materie mobilă și imobiliară pentru afacerile de competența judecătorului de ocol.

O singură privire asupra acestor atribuțiuni e îndestulătoare pentru a ne convinge, că ele s'au stabilit și reglementat ținându-se în vedere normele de procedură și executare din Vechiul Regat și fără considerare la normele de drept în vigoare în Ardeal, fapt ce se evidențiază și mai mult prin dispozițiunile amănunțite prevăzute pentru *comunicarea și executarea* actelor și hotărîrilor și depozitele voluntare, unde se face expres referire la textele procedurii din Vechul Regat.

Cu considerare deci la acest fapt precum și la „*dispozițiunile speciale*“ ale regulamentului conform cărora; — până la unificarea procedurilor civile — *îndeplinirea executărilor silite și a procedurilor* în circumscripțiunile Curților de Apel din Brașov, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Oradea-Mare, Târgu-Mureș și Timișoara se va face conform legilor de procedură în vigoare în circumscripția fiecărei Curți, dar mai ales din motivul că regulamentul neputând fi în contradicție cu normele de drept interlocal nedesființate prin lege și că prin urmare în Ardeal se pot aplica — în afară de dispozițiunile de administrație internă (organizarea, răspunderea, contabilitatea portăreilor) numai acele dispozițiuni de procedură și executare, cari nu sunt în contradicție cu legile și regulamentele în vigoare în Ardeal, serviciul portăreilor în Ardeal nu poate fi același ca în Vechiul Regat și anume:

- a) nu e același *cercul de atribuțiuni* și
- b) nu e același *modul de a instrumenta*.

Cercul de atribuțiuni al portăreilor în Ardeal este mult mai restrins ca în Vechiul Regat și anume din motivul, că o mulțime din actele trimise în Regat în competența exclusivă a portărilor în Ardeal sunt trimise în competență exclusivă a altor organe (judecător, notari publici) sau se pot încredința și altora nu numai „*antecesorilor desființați*“ ai portăreilor adică executorilor și inmanuatorilor judecătorești.

Astfel că nu greșim, dacă constatăm pur și simplu, că cercul lor de atribuțiuni nu depășește într-o nimic cercul de atribuțiuni al executorilor plus cel al inmanuatorilor judecătorești.

În consecință atribuțiunile portăreilor în Ardeal se impart în

1. *acte judiciare* și

2. *acte extrajudiciare* după cum operațiunea se face de portărel din încredințarea autorității judecătorești sau în urma însărcinării părților și în afară de afacerile în curs înaintea instanțelor judecătorești.

I. *Acele de procedură judiciară* se impart în:

a) acte de procedură contencioasă adică de proces și

b) acte de procedură grațioasă.

A) *Acele de procedură de proces* sau pe scurt actele procedurale de competența portăreilor sunt în Ardeal: înmânările *citațiunilor, scriptelor și hotărîrilor judecătorești*. (În Regat și comunicarea altor acte precum interogatorii, jurământe, etc.)

Înmânarea citațiunilor și a altor scripte precum și a hotărîrilor judecătorești se fac și mai departe conform normelor de drept în vigoare în Ardeal și anume conform capitolului III §-ii 150—177 din procedura civilă și regulamentul promulgat prin ord. Min. Just. No. 42300/1914.

În consecință în afară de înmanatorii judecătorești înlocuiți prin corpul și agenții de portărei, se mențin și pe mai departe organele postale și administrative prevăzute în §-ul 151 P. c., urmând ca atât aceste organe cât și portăreii și agenții lor să se conformeze la înmânare, întru toate normelor de drept de mai sus.

Grefele instanțelor vor mijloci deci și pe mai departe din oficiu înmânările ordonate de instanță în afară de excepțiunile expres prevăzute în procedura civilă (§. 199 și 283) și tot din oficiu vor proceda și portăreii la înmânare imediat, ce li s'au trimis de grefă scriptele ce urmează a fi înmânate și fără de a mai aștepta vre-o cerere sau sesizare din partea părților. Taxele se vor încasa în cazul acesta deodată cu facerea înmânării, iar dacă în urma refuzării achitării ei din partea părții nu s'ar putea încasa taxa nici în cazul acesta, portărelul sau agentul nu e îndreptățit a refuza facerea înmânării, ci va raporta cazul Șefului portăreilor și instanței deodată cu înaintarea certificatelor de înmânare (art. 31 din regul.) pentru aplicarea sancțiunilor legale și încasarea lor conform dispozițiunilor legii de urmărire și de percepere a contribuțiunilor și a celorlalte taxe cuvenite Statului. Și aceasta din motivul că nici un organ inferior ori de executare nu are căderea de a împedea cursul unui act al organului superior — pentru că

nu intră în competența acestui organ inferior controlul organului superior, cazând întreaga răspundere numai în sarcina acestuia.

Se schimbă însă situația în cazul când portărelul nu e sesizat cu îndeplinirea actului din oficiu, ci numai la cererea adresată de părți direct corpului de portărei sau portăreilor detașați fie în materie judiciară sau extrajudiciară.

În cazul acesta șefii de portărei nu vor distribui, iar portărei de secții și cei detașați nu vor proceda la îndeplinirea vreunui act, până ce părțile nu vor fi achitat taxele cuvenite pentru acele lucrări sau acte, afară numai dacă este vorba de Stat și de persoanele cari se servesc cu acte de sărăcie. (§. 125 din regul.)

Dacă înmânarea este a se face în altă localitate decât aceia în care își are sediul instanța, grefa va mijloci înmânarea prin organele postale sau administrative și numai la cererea și pe cheltuiala părții interesate o va încredința portăreilor.

Pentru înmânările făcute cu călcarea normelor de procedură sus invocate, ori cu întârziere nejustificată, fie din partea portărelului, fie din partea agentului de portărei, răspunde personal portărelul conform dispozițiunilor cuprinse în capitolul III. al regulamentului.

B) *Acele de procedură judiciară grațioasă* de competența portăreilor sunt toate actele de urmărire civilă sau asigurare ordonate de instanțele judecătorești.

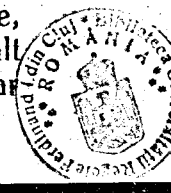
Astfel :

a) *Execuția silită* ordonată în baza vreunui act (titlu executoriu) prevăzut în legea de execuție (1 §. a legii LX:1881 și §. 31 și 33 a legii LIV:191) inclusiv toate actele de urmărire, poprire și licitație asupra averii mobiliare sau imobiliare, pentru încasări în numerar sau alte prestațiuni în natură.

b) *Execuția de asigurare și sechestrul asigurator*, ce s'a ordonat de instanțele judecătorești conform legii de execuție ori a altor norme de drept în vigoare.

c) *Vânzarea prin licitație* ordonată de judecătorie conform cu ordonanța Min. Just. No. 68300/914 despre procedura grațioasă în cauzele comerciale și cambiale.

Toate cauzele aceste erau mai înainte în căderea executorilor judecătorești; instanța însă la cererea și cheltuiala părții interesate putea, fiind vorba de interese mai însemnate, să însărcineze cu aceste operațiuni și un alt funcționar judecătoresc, notar public sau chiar

judecător cu vre-o înmânare de-o mai mare însemnătate și prin urmare pășind portărei de drept în locul executorilor, nici pentru aceste acte de procedură grațioasă nu au vre-o competența exclusivă.

Cu considerare la faptul, că după cum am arătat deja și după cum s'a subliniat și în regulamentul portăreilor, toate normele de urmărire în Ardeal (executare sau asigurare judiciară) aurămasnealinse, portăreii vor proceda în această materie exact conform acestor norme, aplicându-se dispozițiunile (de executare, oprire, sechestrul etc.) cuprinse în cap. II. al regulamentului portăreilor numai în Vechiul Regat; în nici un caz însă nu în Ardeal, unde toate aceste chestiuni sunt reglementate în mod exact și amănunțit.

În consecință portăreii se vor conforma nu numai legii de execuție (LIX: 1881, XLI. 1908, VII: 1912 și LIV: 1912) dar și ordonanțelor ce le completează și în special regulamentelor Cărților funduare în materie de execuție imobiliară și ord. Min. Just. 68600/1914 cu privire la redactarea proceselor verbale curatorului de executare, adjudecare, consemnațiuni etc.

În privința încasării taxelor și condiționarea normelor de urmărire sau asigurare de achitarea lor de către partea urmăritoare, mă refer la cele expuse deja pentru actele de procedură. În consecință, dacă execuția este a se face la ordinul instanței *din oficiu*, în cazul acesta execuția ce urmează a se face în localitatea de reședință a instanței, nu poate fi refuzată pe motivul, că nu s'au achitat taxele (§. 21 a legii LX: 1881) urmând a se face perceperea lor în modul arătat deja. Dacă însă execuția urmează a se face numai la *intervenția* urmăritorului sau din oficiu, însă în afară de reședință, în cazul acesta se va aplica art. 44 din regulament, conform căruia nu se va face nici un act de urmărire sau asigurare, până ce partea interesată nu va achita taxele cuvenite.

Pentru a lămuri de deplin rolul corpului de portărei în materia de execuție, trebuie să remarc încă o chestiune:

Conform procedurii din Vechiul Regat executarea atât la Tribunale cât și la Curți, se va face de către agenții de executare alături pe lângă Tribunale și Curți potrivit regulamentului lor iar a cărților de judecată a judecătorilor în comunele urbane de comisarii de poliție? sau portărei; și în comunele rurale de judecător, stagiari sau de administrația financiară,

În Ardeal rezolvirea tuturor cauzelor de natură urgentă este dată în atribuțiunea judecătorilor (de ocol), cari procedând prin judecător unic — pot instrumenta imediat și fără întârziere (sistemul greoi din regat încă a fost nevoit a înlocui cel puțin în parte sistemul colegiului cu acel de „refer“.) Plecând de la punctul de vedere, că realizarea neîntârziată a sentinței (titlului executorii) reclamă mai ales pentru procedura de execuție *simplitatea, rapiditatea și eficacitatea*, a adoptat în modul de executare un sistem cu totul diferit de sistemul Vechiul Regat. Anume — față de instanță competența pentru ordonarea executării, adică *instanța de proces* competență pentru acordarea formulei executorii, care de regulă instanța care a judecat sau e chemată a judeca în întâia instanță; deosebim *instanța de executare* care este în tot cazul *judecătorii de ocol* pe teritoriul căruia urmează a se efectua execuția indiferent care a fost instanța de proces, care a ordonat-o (§. 18 a legii LX: 1881). Și cum toată materia de urmărire este reglementată în vederea acestui sistem, neglijarea lui ar însemna o răsturnare completă a tuturor normelor referitoare și paralizarea completă a actelor de urmărire și asigurare.

Fără ca să trec la amănunte și să mai revin a discuta, ce ar însemna înlocuirea judecătorului unic în această materie cu colegiul, tribunalului sau Curții, e destul să amintesc, că nu s'ar ști unde să se facă contestațiile contra urmăririlor greșite, cari sunt căile de atac, unde urmează a se intenta procesele de excindere, unde să se facă consemnațiunile, cum se va face urmărirea averii mobiliare, (când Cărțile funduare se conduc numai la judecătorii) cum se vor ține și de cine licitațiile, desbaterile seriale, etc.

Ori, urmând în mod imperios a se menține această deosebire pentru a nu produce o *anarhie* completă, ceea ce nu e în nici un caz interesul Statului și chiar nici a *unificării* — oricât de puțin scrupuloasă ar fi ea, — urmează că conform §-ului 19 al legii de execuție, portăreii vor putea proceda la execuție numai la *ordinul judecătoriei de ocol*, indiferent de instanța a cărei hotărâre se execută, fie aceea chiar Tribunal sau Curte de apel, și prin urmare judecătorii urmează să delege pentru executări în primul rând pe portăreii detașaților, în nici un caz însă nu vor putea mărire cheltuelile de executare delegând portăreii dela corpul de portărei, pentru urmăritori ce se fac în afară de reședința corpului, adică în afară de localitatea în care e stabilit Tribunalul.

Ar fi oare logic și s'ar putea admite ca judecătoria din Mociu, să constrângă pe următorul din aceea localitate, ca pentru încasarea unei sume de câteva zeci de lei, dela debitorul ce domiciliază tot acolo și acărui avere ce voiește să o urmărească se află de asemenea în localitate să ia executor dela corpul de portărei din Cluj, plătind cheltuieli de transport de *mii* de lei advocaților și portărelului?

Cum se va proceda în cazuri extraurgente și cum va lua judecătoria măsurile eventual urgente, față de executorul, care rezidează la 40—50 km. de sediul instanței?

Ori, nu urmează deci în mod logic și firesc ca gruparea portăreilor să se facă pe *instanțele* de executare, adică pe judecătorii, dar în nici un caz pe Tribunale, cari n'au aici în Ardeal nimic cu executarea, chemarea principală a corpului de portărei!

Faptul, că Tribunalele ca instanțe de faliment pot încredința cu inventarierea și sechestrarea masei falimentului (punerea sigiliilor) fie pe notar public, fie pe executor judecătoresc, adică portărel, de asemenea nu justifică această grupare, pentru că conform normelor de drept în vigoare la data promulgării regulamentului de portărei, de executori de la judecătorii poate dispune și Tribunalul.

II. *Acele extrajudiciare* de competența portăreilor în Ardeal pe lângă că, la fel cu actele de procedură și de executare de sub I. A și B nici nu sunt de competența exclusivă a portăreilor, putându-se încredința de părțile interesate fără nici o restricțiune și după plac și altor agenți (notari publici) sunt într'un număr așa de redus, că mai ales în afară de piețele comerciale nu prezintă aproape nici o importanță.

Anume: conform normelor de drept în vigoare în Ardeal *notarii publici*, acărui atribuțiuni legale, expres nu înțelege regulamentul a le atinge, au și pe mai departe căderea legală în afară de redactarea actelor de notariat (păstrarea testamentelor), legalizarea copiilor de pe acte, a extraselor din registrele comerciale, a traducerilor, legalizarea semnăturilor, autentificarea hotărârilor adunărilor generale ale societăților, certificarea prezentării unui act, ori a ființei în nota, păstrarea documentelor și a obiectelor de valoare (depozite voluntare), să certifice și alte fapte, vânzarea prin licitație, facerea de ofertă, tragere la sorți, somațiuni, denunțări și *proteste*.

Protestul făcut de portărel în Ardeal ar fi nul și prin urmare fără efect de drept ect. Astfel că portărelul poate proceda la cererea

părților numai în cazurile, cari nu sunt trimise expres prin vre o normă de drept în competența unui anumit organ.

Va putea proceda deci corpul de portărei fără ordin din partea instanțelor judecătorești, numai la licitațiile publice prevăzute în §§-ii 306, 347, 351, 352, 371 și 372 a legii comerciale.

Ori cercul acesta de atribuțiuni, care e și de competența notarilor publici de asemenea nu justifică în bugetul Statului cheltuielile corpului de portărei!

Rezumând cele expuse cu privire la atribuțiunilor corpului de portărei cred, că am ajuns în mod indiscutabil la ceea ce am stabilit deja la început și anume, că în Ardeal portărei nu au alt rol decât pe cel al „*executorilor desființați*” și pe cel al „*agenților de înmânare*”.

Scopul, care m'a îndemnat de a clarifica și preciza cel puțin în cadrele unui articol scurt, situația juridică a corpului de portărei în jurisdicțiunea ardeleană, a fost, că punând barem în general membrii corpului în curent cu lucrările lor, să previu abuzurile și conflictele de atribuțiuni ce s'ar naște din neștiință — iar de altă parte pentru ca contrabalansând *avantagiile* cu *desavantagiile* ce le prezintă instituțiunea portăreilor astfel reglementată, să căutăm o soluție, ca să înceteze cât mai repede dezorientarea și nesiguranța, ce dominează de prezent atât la instanțe cât și la justițiabili și mai ales în corpul advocaților, pentru cari chestiunea are o importanță vitală.

Cât pentru *avantagiile* ce le prezintă introducerea corpului de portărei în Ardeal, cred că nu exagerăm, dacă stabilim, că ele constau *materialmente* singur în modul mai puțin ofensiv și prin urmare și mai puțin perturbător decât modul de unificare de până acum; iar *formal* în înlocuirea unei numiri clasice cu o numire mai puțin clasică și mai puțin norocoasă, dupăcum am arătat deja. Despre *avantajii reale* de jurisdicțiune, cred că nici nu poate fi vorba.

În schimb *desavantagiile reale* mai aparente cari le prezintă această grabnică unificare sunt:

a) Toate neajunsurile ce le prezintă birocratismul meticulos și greoi al instituțiunilor *colegiale* înlăturate de toate legiuirile moderne, în cauzele de natură urgentă.

Executarea și asigurarea sunt prin excelență cauze de natură extraurgentă atârând în nenumărate rânduri eficacitatea lor numai dela celeritatea și surprinderea, cu care se

execută, iar pentru aceasta în nici un caz nu corespunde un colegiu așa dupăcum corespunde un *agent* lucrând singur sub controlul unui *judcător unic*.

Până când în jurisdicțiunea ardeleană partea, care a obținut în baza hotărârei judecătorești executorii decisul de ordonarea execuției, prezentându-se la executorul disponibil poate efectua imediat și prin surprindere cuprinderea, asigurându-se contra înstrăinării averii din partea urmăritului, până atunci în jurisdicțiunea „corpului de portărei”, partea trebuie să prezinte titlul executoriu cu o cerere în scris adresată corpului de portărei. Cererea se înregistrează, se repartizează apoi de șef portărelului, care va efectua execuția, însă numai după ce va primi delegația în scris și toate acestea numai în orele oficiale și numai dacă portărelul nu va raporta iarăș în scris, că are agende mai urgente. Nu trebuie nici un comentariu pentru a vedea, ce perspective de șicane, de tentațiuni de șantaj se deschid și cât de iluzorie va fi execuția ordonată și efectuată cu atâta alai și bătaie de clopote.

Cât privește *înmânările* ele se făceau de exemplu la Tribunalul Cluj, unul dintre cele mai mari tribunale din țară, într'un oraș cu peste 100,000 locuitori de patru înmânători judecătorești (agenți de înmânare) sub controlul și supravegherea unui singur impiegat, care administra și arhiva cu zeci de mii de dosare. Astăzi oficiul de portărei trece în diferite registre de casă fiecare citație împreună cu cererea, ce o cere dela părți și rezultatul e că desbaterile se amână aproape 99 la sută pentru lipsă de procedură spre marea bucurie a reclamanților și mai mare slavă a operei de unificare.

b) O sarcină pe cât de considerabilă pe atât de inutilă în bugetul Statului, pentru că până când executorii îndemnizați de părțile interesate cu diurnele stabilite de instanțe pe deoparte, nu constituie nici o sarcină în bugetul Statului, iar pe de altă parte fiind îndemnizați după numărul și mărimea operațiilor îndeplinite, se nizuiau a sta cât mai mult și mai repede la dispozițiunea părților interesate, până atunci funcționarii retribuți de Stat cu salare fixe costitoare pentru el, dar neîndestulitoare pentru asigurarea unei existențe demne și grija demăine a lor, expuși la atâtea tentațiuni de șantaj și mituire, nu prezintă nici pe departe o garanție ca cei dinlăi.

c) *confundarea* intereselor superioare generale cu interesele fiscale ale Statului și

subordonarea celor dintâi orbește celor din urmă.

Pe când în dreptul ardelean prin sistemul „*repertului*” — conform căruia funcționarul, care primea ori surprindea un act netimbrat în regulă, pe lângă obligația, avea și interesul în vederea primei ce i-se plătea, de a dresa procesul verbal de contravenție fiscală, — se asigura un mai mare zel în perceperea taxelor și amenzilor, fără a se împiedeca mersul cauzei; în sistemul actual de unificare, neaplicarea fie și din nebagare de seamă a unui timbru chiar de 1 leu paralizază ori chiar zădărnicește definitiv validarea unor interese de milioane oricât de juste ar fi ele, cu toate că partea în sarcina căreia se constată lipsa sau este bună de plată și deci Statul nu poate pierde nimic sau se află în sărăcie și atunci nici așa nu poate fi impusă în mod legal cu nici un fel de taxe.

Cred că e inutil a mai continua cu arătarea și expunerea celorlalte inconveniente, ce ar mai rezulta din cele deja expuse până acum, și cred mai bine și mai potrivit a arăta modul cum s'ar putea curma mai ușor și mai urgent criza actuală.

Soluțiunea cea mai ușoară ar fi cred:

Corpul portăreilor să fie imediat desființat și *portăreii*, dacă se ține necondiționat la numirea aceasta să fie grupați pe judecătorii, cum erau executorii mai înainte sub controlul și supravegherea nemijlocită a instanței.

Agenții corpului să fie puși la dispozițiunea grefelor judecătorești ca agenți de înmânare.

Funcționarii cancelariei corpului să fie mutați la secțiile tutelare, cari lăsate fiind fără personal, n'au ajuns nici până azi să preia dosarele Sedriilor destiințate, spre nefericirea minorilor și interzișilor, a căror tutorele administrează averile încredințate fără a da și a li se cere socoteli, și fără ca din venitele milioanele plasate de decedatele Sedrii la fericirii debitori — să se poată ordonanța, poate încă mult timp măcar sumele necesare pentru alimentarea și educarea acestor ocrotiți de lege.

— Singur la sedria orfanală a orașului și cea a județului Cluj, cari funcționau mai înainte fiecare cu câte 30—40 de funcționari se află peste unasutămii de dosare, fiind plătate vre-o 4—5 milioane.

Dr. Anca Justin Leontin
Judecător la Tribunalul Cluj

Câteva cuvinte despre „Regulamentul Portăreilor”

În legea de organizare judecătorească la titlul V art. 51 și următorii se menționează că pentru îndeplinirea actelor de procedură și de urmărire sau executări silite, ordonate de justiție, funcționează pe lângă Tribunalele și Judecătorii, agenți judecătorești numiți „portărei”.

Numărul portăreilor la fiecare Tribunal sau Judecătorie, se fixează de Ministerul de Justiție. Tot Ministerul fixând reședința portărelui pentru una sau mai multe judecătorii, în care acesta poate lucra.

Portăreii, de pe lângă fiecare Tribunal, împreună cu cei de la judecătoriile din circumscripția Tribunalului respectiv, lucrează sub conducerea și supravegherea unui șef, — iar pentru îndeplinirea diferitelor acte de procedură pe lângă fiecare Tribunal sau Judecătorie mai funcționează și un număr de agenți, numiți de Minister.

Ministerul Justiției prin regulamentul publicat în Monitorul Oficial nr. 270 din 6 Decembrie 1925 a fixat examenul pentru portărei și agenți de portărei, în complectarea dispozițiilor art. 115, 116, 117 și următorii din legea de organizare judecătorească fixând data și condițiunile examenului pentru 20 Decembrie 1925.

În Monitorul Oficial nr. 282 din 20 Decembrie 1925 s'a publicat regulamentul de administrație publică pentru serviciul portăreilor și pentru taxele actelor de procedură și de executare, așa cum pretinde art. 55 și 119 al. 4 din leg. org. jud.

Regulamentul acesta în prima parte se ocupă de numărul, clasificarea, îndatoririle și garanția portăreilor.

În deosebire de foștii executori judecătorești, cari erau în teritoriile desrobite, portăreii lucrează pe răspundere proprie și de aceea li se impune o anumită garanție. — Ei fiind agenți judecătorești dresază actele ce le sunt date în compeliuță și cari fac proba în justiție până la înscrierea în fals.

În condițiunile de admitere vedem o curioasă selecțiune, deoarece avem portărei și titrași și numai simplii absolvenți de curs primar sau gimnazial, singura distincție ce o face legea este aceea, că portărelui titrat nu i-se cere garanția.

Portăreii ca agenți judecătorești poartă o insignă de panglică de mătase verde cu o placă de metal, pe care este înscris calitatea și instanța pe lângă care funcționează.

În parlea următoare sub cap. II, acest articol se ocupă de atribuțiile portăreilor, arătând că portăreii vor aduce la îndeplinire titlurile executorii (ridicate la valoare de drept) ale tuturor instanțelor judecătorești. Vor îndeplini proteste de cambii, vor face somații, comandamente, notificări, etc., care în teritoriile desrobite erau încredințate în competența notarilor publici, cari după cât se știe erau selecționați dintre magistrații cei mai merituoși, cari aveau rang de Președinte de Tribunal și o anumită vechime în magistratură, sau dintre cei mai buni avocați.

Ei îndeplinesc actele de procedură judiciară sau extrajudiciară și de executare, date prin lege în căderea autorităților judecătorești, — ei fiind răspunzători de actele și documentele ce li se încredințează de părți.

Șeful portărel, are administrația generală a corpului de portărei și dreptul de control și supraveghere asupra portăreilor Tribunalului și asupra tuturor funcționarilor corpului, tot el distribuind lucrările între portărei.

Șeful de portărei este obligat a ține registrele cerute de regulament și nici o lucrare nu poate fi efectuată de portărei până ce aceștia nu vor primi delegația șefului, sau înlocuitorului său.

Pentru o mai ușoară distribuție a lucrărilor la Tribunalele cu mai multe secțiuni, cum și acolo unde sunt Curți de Apel, la începutul fiecărui an se desemnează portăreii, cari vor trebui să funcționeze pe lângă Curțile de Apel, secțiile Tribunalului și Judecătoriile din circumscripția Tribunalului respectiv. Această distribuție, făcându-se în sensul că la Tribunalele cu două secții se delegă un singur portărel, la Tribunalele cu trei sau mai multe secții vor li doi portărei, iar la Curtea de Apel va li un portărel pentru toate secțiile. — Acești portărei vor fi ajutați în lucrările lor de funcționarii de birou și agenții necesari. — Un portărel neputând funcționa doi ani consecutiv la aceeași secție.

Dosarele în care portăreii trebuie să efectueze anumite lucrări: ca scoalerea și înmânarea de citații, de comunicări de acte, de comunicări de sentințe și deciziuni, se primesc de la grefa respectivă cu condică anume înființată în acest sens și tot cu condică se restituie grelei respective.

Portăreii îndeplinesc comunicările de acte, înmânările de citații, somații, comandamente, etc., potrivit procedurilor în vigoare, pentru care percep taxele prevăzute de acest regulament. — Despre modul cum se fac urmă-

ririle și executările, pe lângă dispozițiunile procedurii civile în vigoare sunt înșirate și instrucțiunile prevăzute la art. 34—63 din regulamentul vorbit.

În capitolul III din acel regulament se prevede răspunderea portărilor și penalitățile, iar în capitolul IV se arată lămuriri despre cancelaria portărilor, personalul cancelariei și atribuțiunile lui, disciplina și concediile.

În capitolul V se vorbește despre modul încasării taxelor și contabilitatea corpului de portări, iar în capitolul VI despre împlinirea și lichidarea taxelor și cheltuelilor.

În partea doua a regulamentului se specifică taxele actelor de procedură și de executare cum și taxele de transportul portărilor și taxele poștale, cu tariful respectiv.

În art. 152 se prevede, că pentru orice citație se percepe o taxă de 10 lei de fiecare persoană citată, iar în art. următor se specifică, că se vor scoate atâtea citații câte sunt părțile reprezentate, adică câți împričinați (reclamați, pârâți, intervenienți. etc.) sunt în proces.

În această privință, pe cale de regulament se pare că se modifică unele dispozițiuni ale procedurii civile din aceste părți, unde este prevăzut că părțile vor fi citate prin reprezentanții lor. — Această lacună însă este înlăturată prin art. 223 unde arată că în teritoriile desrobite îndeplinirea executărilor și a procedurilor se va face conform cu legile de procedură, în vigoare în aceste părți.

În articolele 154 și următorii se prevăd modalitățile de percepere a taxelor pentru diferite citațiuni și comunicări de acte, iar prin art. 163 se prevăd taxele ce se percep de portării când copiile după hotărâri sau alte acte se vor scoate prin mijlocirea portărilor, iar în articolul următor obligă pe portării ca acele copii să fie vizate de grefierul instanței respective.

Din dispozițiunile art. 164 și următorii, cum și din întreaga economie a acestui regulament, rezultă, că nu se mai scoate din oficiu, de grefe, nici citații, nici copii și nici o altă lucrare, deoarece instituția portărilor este creată tocmai în vederea aceasta, și principiul pe care se bazează legiuitorul este că, în afară de cauzele: civile, comerciale și grațioase, cine voiește să se judece, să se intereseze de fixarea de termen, de scoatere de citații, de comunicare de acte și de îndeplinirea procedurii, aceasta făcându-se pe rizicul și răspunderea părții interesate.

În art. 166—211 din regulament se prevede taxele și modalitățile de îndeplinire a actelor de executare silită, proprii, asupra veniturilor imobiliare, etc., iar în art. 212—215 se ocupă de taxele de transport ale portărilor:

Art. 216—217 prevede că este scutită de taxele poștale întreaga corespondență a corpului portărilor, făcută în interes de serviciu, cu deslușirea că pentru mandate poștale mesagerii, etc., care privesc persoanele particulare taxele poștale se plătesc de părți.

Se impune a aminti, că le este interzis portărilor de a percepe taxe de timbre delă părți, sub pedeapsă disciplinară, părțile urmând a aduce timbrele în natură.

În art. 218 și următorii se prevede căzurile de scutire și anume atunci când părțile se servesc în cauză de act de paupertate, portărele fiind obligat totuși a calcula aceste taxe care ulterior se va plăti de partea care a pierdut procesul. În cauzele în care procedura se îndeplinește prin corpul portărilor, îndeplinirea sau neîndeplinirea procedurii se atestă de corpul de portării, rămânând responsabili portării respective pentru neîndeplinirea la timp a procedurii, fiind răspunzători și de daune materiale, în afară de acțiunea disciplinară sau penală, după cum va fi cazul.

În teritoriile desrobite îndeplinirea procedurii în materie penală se va face pe viitor prin îngrijirea grefei, de către organele administrative și anume de notarii comunali și jandarmi în comunele rurale și de organele polițienești în comunele urbane.

Din cele mai sus expuse, acest regulament, din punct de vedere al tendinței spre unificarea lucrărilor instanțelor judecătorești, este binevenit, *nu tot astfel putem spune însă dacă finem seamă de diferitele proceduri ce sunt în vigoare pe întreg teritoriul țării.* — Părerea noastră este că de mai real folos ar fi fost unificarea procedurilor (civile și penale), pentru întreaga țară.

Cu aplicarea noului regulament am putut vedea o stare foarte curioasă — deși explicabilă, nu însă și justificată — prin aceea, că portării și agenții, cari au depus și trecut examenul cu succes nu sunt încă toți numiți, pe când alții, fără examene și fără a fi literați, sunt și funcționează în calitate de portării. — Un fapt destul de dureros mai este și aceea, că la corpul de portării nu s'au numit încă agenții necesari, astfel că deși se percep taxele cuvenite, totuși la ziua desbaterii procesele se amână pentru lipsa de pro-

cedură. — Cine este vinovat în această cauză, căci Tribunalele respective au făcut recomandările necesare la timp?

Regulamentul portăreilor impunând ca procedura să fie înmănată de portărei, prin ministerul lor, modifică dispozițiunile ce erau în vigoare în aceste părți, unde înmânarea și îndeplinirea procedurii se făcea prin așa numiți înmânători, cari erau oameni de serviciu la Tribunale, așa că astăzi când o parte dorește să se judece trebuie să plătească mai întâiu taxele portăreilor, apoi să ceară fixarea termenului de judecată, pe când până acum afacerile intrate la o instanță se judecau în ordinea înregistrării.

Până acum citarea părților se făcea sub îngrîșirea magistratului referent, care studia amănunțit cauza și făcea toate dispozițiunile necesare, așa că era garanția puternică că lucrarea este bine efectuată, iar părțile bine citate, pe când acum, cu instiluția portăreilor, magistratul nu mai are nici un amestec în chestiunea citării părților și îndeplinirea celorlalte formalități. — Întrebarea este dacă portărelel poate suplini în totul pe magistratul erudit, sau dacă el face aceste lucrări pe rizicul și răspunderea părții interesate? — La aceasta, noi răspundem că portărelel nu are nici un fel de răspundere asupra faptului că a citat sau nu a citat pe cine trebuia, căci el nu citează sau nu înmânează și nu comunică actele sau citațiunile, decât numai acelor care i-se indică de parte. — Portărelel nefiind magistrat — chiar dacă este titrat — nu poate avea răspunderea asupra greșelilor juridice comise, el nefiind decât agent judecătoresc, răspunderea de îndeplinirea procedurii în regulă o are numai partea sau avocatul său. C. T. Vior

Incadrarea asesorilor orfanali și Statutul funcționarilor

Legea de organizare judecătorească prevede, că președinții și asesorii orfanali titrați, cu vechime de cel puțin 5 ani, vor putea fi preluați în magistratură. Funcțiunea de asesor fiind identică cu cea de judecători pentru tutele, se putea presupune, că sunt cei mai indicași, sa continue în interesul serviciului același lucrări în cadrele Tribunalului, cel puțin în starea de tranziție, judecătorii dela Tribunal neavând nici o practică în aceste lucrări (în Ardeal). Ei bine, toată practică acumulată în zeci de ani în cauzele orfanale a fost considerată ca nefiind bună de nimic: nici un asesor, sau președinte, n'a fost numit în această funcțiune, ci toți au fost numiți portărei, post în care pot ajunge lineri cu 4 cl. medji și cu slujbă de 2 ani ca ajutoți de grefieri.

Că numirea unor funcționari titrați cu vechime de serviciu, unii de zeci de ani, la cea mai joasă treaptă a magistraturii, a căreia aparținere la magistratură încă poate fi discutată, iar în Ardeal nici n'a aparținut nici cu numele magistraturii — că deci aceste numiri sunt o degradare, nu mai începe nici o îndolă.

Din punctul de vedere al drepturilor funcționarilor, asigurate prin statut-lege, se naște întrebarea, dacă aceasta degradare își află îndreptățirea în lege? Singurul articol, care s'ar putea invoca e art. 66.

Înainte de a-l examina, să vedem articolele, cari asigură drepturile funcționarilor în contra degradării.

În lege nu s'a prevăzut expres, presupunând de sigur, că un așa drept important se înțelege dela sine; dar la transferări se amintește, că acestea se pot face în interesul serviciului, dar în funcțiuni echivalente.

În regulamentul însă art. 32 spune clar, că funcționarii nu pot fi nici întrebuițați în funcțiuni inferioare gradului lor. Legea de pensuni art. 68 încă prevede, că funcționarul pensionat pentru motive de sănătate, însănătoșându-se, poate fi rechemat în aceeași funcțiune, sau în una echivalentă, deci nu poate fi rechemat în funcțiuni inferioare.

Să vedem acum dispozițiile legale, cari admit coborârea în funcțiune a funcționarilor.

Art. 66 al. 2 spune că funcțiunile, cari se vor găsi inutile, vor fi supimate, iar funcționarii numiți în funcțiuni echivalente, sau inferioare. Sedriile însă n'au fost inutile, și s'au desființat ca să fie reorganizate în cadrele Tribunalului. Aici s'ar potrivi alineatul ultim: „dacă prin noua organizare se aduce modificare în compunerea cadrelor, funcționarul, a cărui funcțiune se coboară, își va păstra salariul ce l'avea”.

Să punem acum cazul unei reorganizări a Tribunalelelor. S'ar putea în baza articolului citat mai sus, ca un președinte de Tribunal să fie numit portărei? După litera legii aceasta absurditate e posibilă și atunci trebuie să căutăm rectificarea ei în spiritul legii. Dar care e spiritul și intențiunile legii-statut? S'a reclamat de atâtea timp să se codifice odată drepturile și datoriele funcționarilor, ca să nu mai fie expuși abuzurilor și acum să vină însăși legea menită să apere pe funcționari, ca să dea îndreptățire la o asemenea nedreptate?!

Înțelegem, că Statul avea nevoie de aceea dispoziție în vederea multelor unificări de efectuat în atâtea provincii foarte sub stăpâniri străine, și să nu fie împedecat de toate veleitățile și susceptibilitățile nemotivate. Dar inferioritatea funcțiunii, în care poate fi coborât un funcționar, trebuie să aibă limite și mai ales din spiritul legii rezultă, că ea trebuie să fie motivată de necesitățile organizării și nu de bunul plac al autorității, în drept a o face. Că Justiția avea nevoie de portărei, aceasta nu e motiv — putea avea nevoie și de servitori: Legea cere în primul loc ca funcțiunea să fie echivalentă, deci abaterca (în inferioară) trebuie să fie motivată de faptul, că în noua organizare nu s'ar fi găsit o funcțiune similară, echivalentă. De pildă dacă un Președinte de Sedrie titrat și cu vechime de serviciu, din cauză că la Tribunalul respectiv nu e prevăzută secție tutelară, deci nu există postul de Președinte, ar fi fost numit judecător pentru tutele — aceasta coborîre a funcțiunii ar fi fost în spiritul legii, dar nu să ia pe un funcționar din vârful scării ierarhice și să-l arunci pe treaptă cea mai de jos, unde încep linerii cariera. Poate fi o astfel de degradare în spiritul și intențiunile legii-Statul pentru

apărarea funcționarilor? când mai erau atâtea trepte până la cea mai de jos, și când se numesc judecători tineri licențiați în drept, veniți de pe băncile universității — și erau destule posturi vacante.

Să judece juristii, dacă această degradare își află îndreptățirea în articolul citat al Statului funcționarilor? Ce s'a ales din unul din cele mai cardinale drepturi ale funcționarilor, pe care trebuia să-l opere Statutul?

Dar pentru foștii Președinți și Asesori orfanali e o degradare luând în considerare și felul funcțiunii de portărel. Portăreii fac și funcțiunea de executori, o funcțiune, care cu toate beneficiile nu era râvnită de litrași și care scâdea chiar și poziția socială. Ce situație penibilă și degradatoare pentru un asesor, a cărui menire nu era numai juridică, ci și umanitară, să facă acum execuții silite în contra orfanilor — o funcțiune mai potrivită nu se putea găsi pentru cei ce au fost ocrotitorii lor legali poate o viață întreagă?

Regulamentul pentru aplicarea legii-statut (art. 36), prevede că funcționarii cu studii, vechime și calificare egală să primească aceleași salarii. Asesorii însă erau încadrați numai în clasele de plata a funcționarilor dela justiție și nu a magistraților, dar nici din aceste clase nu s'au făcut avansări de 5 ani. Și acum când așteptăm cu drept cuvânt o reparare a nedreptății anilor de tranziție, să te vezi aruncat îndărăt tocmai pe treapta cea mai de jos!

Regulamentul (art. 121) mai prevede, că funcționarii coboriți în funcțiune își păstrează toate drepturile de înaintare la gradul sau clasa superioară (e vorba de salariu) a celor, pe cari le aveau. Ei bine, după 5 ani de neavansare, nici aceasta minimă mângâiere și justă pretențiune nu ni-s'a încuviințat.

Ce privește administrarea lutelelor, practica va arata, că un singur judec (de regulă), care se schimbă în toț anul, fără cunoștință de oameni și lucrări, cu bunăvoința nu va putea fi pentru orfanii, ceiace au fost Sedriile orfanale.

I. Corlea,
fost asesor și președ.

JURISPRUDENȚA

Curtea de Apel Târgu-Mureș

Sedința penală de Consiliu — Nr. Dec. 1594—925 — Ce trebuie să conțină o hotărâre judecătorească penală — Art. 270 punct 7 pr. penală ardeleană — Complectare de dispozitiv ordonată de Curte

Incheiere:

Curtea, în baza art. 404 pr. p. îndrumă Tribunalul Brașov, ca după notele de ședință ale grefierului, în camera de consiliu, să complecteze lipsa constatată de Curte în dispozitivul sentinței acelu Tribunal, Nr. P. 3500—1922, din 12 Martie 1925, în ce privește acuza ridicată în contra coacuzatei, Clara Bundschuh, în conformitate cu punctul 7 al art. 327 pr. p. adică: condamnarea sau achitarea acestei acuzate de sub învinuirea pentru crima de leziuni corporale grave ce i-se aduce prin încheierea Nr. P. 2358—14—1923, a Camerei de punere sub acuzare, dată pe baza actului de acuzare al acuzatorului privat.

Motivele:

Tribunalul Brașov la redactarea sentinței sale nr. P. 3500—1922, pronunțată la 12 Martie 1925, a

omis să prevadă în dispozitiv condamnarea sau achitarea coacuzatei Clara Bundschuh de sub acuza pentru crima de leziuni corporale grave, adusă prin încheierea Nr. P. 23500—14—1923, din 15 Noembrie 1923, a Camerei de punerea sub acuzare, dată pe baza actului de acuzare al acuzatorului privat subsidiar Ioan Chiroiu, omisiune care constituie o călcare a dispozițiilor cuprinse în punctul 7 al art. 327 pr. p. sancțională prin alin. penultim (III) al aceluiaș art. sub pedeapsă de nulitate, — pe când în partea finală a motivării sentinței, se prevede că susnumita acuzată a fost achitată, pe baza art. 326 punct 2 pr. p. (nedovedirea faptului) și deaceea,

Motivele sentinței suscitade, atacată cu apel din partea ambilor acuzați, fiind în contradicție cu dispozitivul, care cuprinde numai condamnarea acuzatului Ioan Chiroiu, Curtea pentru nulitatea de formă prevăzută de art. 384 punct 10 pr. p., care potrivit alin. ult. al acelu art. se ia totdeauna în considerare din oficiu, a trebuit să anuleze — în baza art. 404 alin. I. și III pr. p., numai acea parte a dispozitivului sentinței, care cuprinde omisiunea semnalată mai sus, și față de care survine, prin urmare, cauza de nulitate indicată, și conf. alin. IV al aceluiaș text de lege, a retrimis cauza tribunalului și i-a ordonat să complecteze lipsa, conf. încheierii sale cu Nr. P. 1594—17—1925, din 30 Octombrie 1925, adică să complecteze dispozitivul sentinței în partea referitoare la coacuzata Clara Bundschuh.

Trib. Brașov, cu adresa Nr. P. 3500—18—1922, din 18 Nov. 1925, restituie Curții, dosarul, cerând lămuriri în privința modului cum trebuie să procedă la complectarea dispozitivului: în ședință publică, cu o nouă dezbateri principală și darea unei noi sentințe, ori numai în camera de consiliu?

La care, Curtea, a trebuit să îndrume, din nou Tribunalul, ca primă instanță, să procedă conf. dispozitivului prezentei încheieri, deoarece, fiind vorba nu de anularea sentinței în întregime, ci numai a unei părți și fiind vorba de o simplă omisiune survenită cu ocazia redactării sentinței, iar nu a pronunțării ei, — omisiune ce se poate înlătura prin complectarea dispozitivului, este destul de clar înțelesul alin. IV al art. 404 pr. p. și de aceea Curtea n'a ordonat nici ținerea unei noi debateri principale, nici darea unei noi sentințe, ci numai complectarea lipsei, pur și simplu care se face în camera de consiliu, după conceptul care, potrivit art. 329 alin. 4 pr. p. a trebuit să fie redactat în scris înainte de pronunțarea sentinței, iar potrivit alin. 7 al art. 331 pr. p., această „minută“ ar fi trebuit să fie trecută în procesul-verbal al debaterii principale; în fine,

În ce privește obiecțiunea Tribunalului că din moment ce achitarea coacuzatei Clara Bundschuh reieșea clar din motiv, nu mai era lipsă a se trece și în dispozitiv aceasta e inadmisibil, din moment ce

legea prin art. 327 punct 7 pr. p. cere imperios, sub pedeapsă de nulitate, ca sentința să cuprindă anume, în dispozitiv, condamnarea sau achitarea acuzatului, căci nu considerentul, ci dispozitivul este expresia judecății, iar considerentele servesc numai pentru sprijinirea dispozitivului.

Notă. Tribunalul Brașov a adus la îndeplinire Incheierea Curții de apel delegându-se de On. primpresedinte pe unul din Judecători, care participase la pronunțarea sentinței, dela Judecătoria mixtă Brașov, unde funcționează actualmente, fiindcă cu alți Judecători nu se putea completa sentința.

Observ că procesul verbal prescris de art. 331 al 7 pr. p. despre care se vorbește în ultima parte a alineatului 4 din incheierea de față, nu este „minuta” cunoscută în practica Judecătorească din vechiul regal, ci un proces-verbal separat de cel al dezbaterii principale, în care se trece deliberarea și volul membrilor instanței. Acest proces-verbal fiind destinat a rămâne secret se pune într'un plic, care se închide de președinte, spre a respecta secretul deliberării și se alătură la cel de sedință prescris de primul alineat al art. 331 pr. p. Conform ordinului circular al Dlui primpresedinte al Curții de Apel Trg.-Mureș el a fost suprimat; cu drept cuvânt, când complexul tribunalului e format numai cu 2 membri rămânând a se utiliza numai în cas de divirgență.

Asemenea că atât „anularea sentinței tribunalului” cum se exprima închieria din 30 Oct. 1925 cât și complectarea ei se referă la una și aceeași omisiune privitoare la achitarea acuzatei a II-a. Mai observ în fine că normal dispozitivul sentinței tribunalului trebuia să cuprindă și achitarea acuzatei a II-a; iar faptul omisiunii se explică prin supraîn-cărcarea grefierului care a participat la dezbateri, fiind singurul grefier la senatul penal însărcinat și cu conducerea greșii în vechia ei organizare precum: și ca grefier la instanța minorilor. Astfel se explică că a scăpat din vedere a completa omisiunea chiar și după ce a fost făcut atent de redactorul sentinței.

Dar în definitiv, care ar fi consecința Juridică a acestei omisiuni?

După modesta mea părere, conform procedurii penale ardelene, cred că nu este nici un caz de nulitate în această speță, cu toate că art. 327 pr. pen. e prescris sub sancțiunea nulității de penultimul alineat al acestui articol.

În primul rând nu poate fi vorba de vre-o contradicție între dispozitiv și motivele sentinței, căci dispozitivul vorbește numai despre

primul acuzat, care a fost pedepsit, iar despre achitarea acuzatei a II-a se vorbește numai în motive, care este știut că complectează și lămurește dispozitivul împreună formând un întreg. Foarte corect zice Curtea în primul și ultimul alineat al motivelor sale, că în specie este o omisiune: anume cea prescrisă de art. 327 pt. 7 pr. pen. sub sancțiunea nulității, deși textual acest alineat nu vorbește de dispozitiv ci în genere de sentință.

Însă această omisiune nu poate da naștere recursului de nulitate prevăzut de art. 384 pt. 10 pr. pen. ci acel de sub pt. 5 al aceluși articol, care prevede cazul când instanța a săvârșit o omisiune pentru care legea prescrie pedeapsă nulității, adică tocmai speța noastră. Dar acest caz de nulitate nu poate fi invocat din oficiu conform alineatului ultima al art. 384 pr. p.

Pentru noi magistrații din vechiul regal pare o anomalie că o dispozițiune prescrisă de lege sub sancțiunea nulității, în materie penală să nu să poată invoca din oficiu, dar în Ardeal sunt texte formale care nu admit altă interpretare.

Mai mult încă, în orice caz, când instanța calcă o regulă de procedură care folosește acuzatului nu se poate face apel în detrimentul acestuia, prescrie textual art. 386 pr. p. Deci credem că dispozițiunea art. 327 pt. 7, care prescrie trecerea în sentință a condamnării sau achitării, dă naștere unui motiv de apel numai când omisiunea se referă la condamnarea acuzatului, iar nu și la achitare a lui, fiindcă altfel s-ar viola art. 386 de mai sus.

Nu se poate susține că art. 386 pr. p. nu-și are aplicațiunea când regula de procedură e prescrisă sub sancțiunea nulității, fiindcă numai în această ipoteză calcarea unei reguli de procedură poate da loc la apel pentru o cauză de nulitate de formă conf. art. 384 al 5 pr. p.

Acestea sunt motivele pentru care credem că în speță, nu există caz de nulitate și că se poate hotărî în fond conf. art. 404 al 12 pr. p. — la care trimite alineatul 4 al acestui articol, *chiar în ipoteză unui caz de nulitate real*, însă instanța apelativă ar aprecia ca afacerea poate fi judecată în fond. De altfel prin închieria de față Curtea însăși îndrumând tribunalul la complectarea sentinței nu mai utilizează termenul „anulează” ca în încheierea No. 1594/17—925 din 30 Oct. 1925.

Tribunalul Brașov ca instanță apelativă, urmând jurisprudență Curții de apel de altă dată în unele nulități de formă, retrimiten

dosarul primei instanțe în baza art. 521 comb. cu 398 al 1. pr. p. și această procedură la rigoare o credem mai utilă și pentru parti și pentru instanță.

Brașov, Ianuarie 1926.

Ilie V. Purdilă,
judecător, trib. Brașov.

REZUMATE DE JURISPRUDENTE

(Judecătorii, Tribunale, Curși de Apel din Ardeal)

Tribunale

Sentința juriului de arbitri. Dacă poate fi invalidată parțial. Art. 784 pr. civ. Potrivit disp. art. 784 art. 5 din Pr. civ. o sentință a juriului de arbitri poate fi invalidată atunci când prin sentință s'a dat unei părți mai mult decât a cerut.

Jurisprudența și doctrina (a se vedea Kovacs pag 997), admit că pe baza acestui text se poate face și o invalidare parțială a sentinței arbitrale, care în celelalte puncte ar rămânea perfect validă. Însă această soluție presupune că acțiunea și litigiul s'a purtat între părți pentru mai multe capete de cerere, cu mai multe izvoare de drept.

În acest caz se poate invalida numai capătul de cerere, care s'a dat cu călcarea dispozițiilor legale, rămânând sentința în fiecare asupra punctelor rezolvate în mod juridic, deoarece anularea acestora ar produce doar numai o nouă judecare, care cu drept cuvânt ar fi inutilă.

Atunci, când însă nu e vorba de acțiune complexă, cu mai multe izvoare de drept, ci numai unul singur, (cum ar fi plata unor rate în grâu ales ca mijloc de valorizare a unor mașini) și când sentința recunoscând lemeșnicia acțiunii fixează o altă bază de valorizare necontractuală, (făurind un anumit mod de plată prin creierea unei relativități între leu și dolar) care deși schimbă modul de plată contractual, totuși Tribunalul, care este o instanță de invalidare nu are dreptul de a face, prin stabilirea modului de plată contractual, căci prin invalidare nu are un drept de control devolutiv de fond asupra sentinței invalidate, cum ar fi în cazul unui apel obișnuit. (*Sentința No. 807/925 a Trib. Sibiu. Președinte și redactor al Sentinței dl. Șt. Praporgescu, primpreședintele Trib.*).

Din termenii întrebunțași în art. 147 din pr. civ. cu privire la litispendență se invederează că litispendența nu are alt scop decât înlăturarea contradicțiilor judecătorești și ca atare nu-și poate avea aplicația decât atunci când ambele procese se întemeiază pe același fapt juridic, sau material, care constituie temelul legal al beneficiului sau dreptului reclamat în justiție, fiindcă numai în acest caz există posibilitatea unor asemenea contradicțiuni de natură a aduce o știrbire a principiului autorității lucrului judecat. Deci când două acțiuni au același obiect — evacuarea pârâtului — totuși fiind întemeiate pe fapte independente, pot constitui acțiuni separate, fără a fi motiv de litispendență. (*Trib. Lugoj. Sentința No. 4233/924. Președinte și redactor V. Alexandrescu, judecător*).

Chirii. Prelungirea contractelor, un grajd ce se întrebunțează pentru birjari nu poate beneficia de prelungiri. Legea chiriilor nu ocrotește interesele profesionale ale chiriiașilor, ci numai asigură unei anumite categorii de chiriiași dreptul la locuință și la cea ce este legat în mod intim de locuință.

În consecință un grajd, care formează obiect de speculă pentru un birjar și mijloc pentru executarea profesiei nu poate beneficia de prelungirea legală. (*Trib. Sibiu. Sentința No. 2489/925*).

Chirii. Pact comisoriu, la ce categorie de contracte se aplică. Stipulațiuni fără sancțiuni anume prevăzute. Efecte în cazul când au fost călcate. Pactul comisoriu expres prevăzut de art. 15 din legea chiriilor este aplicabil numai pentru contractele prelungite în baza legii chiriilor. Pentru contractele în curs sunt aplicabile disp. art. 1118 din c. c. a. în baza căruia numai atunci se poate rezilia un contract de locațiune, când locatarul cu toată somațiunea făcută, întârzie cu plata prețului, în așa fel ca la expirarea ratei a doua să nu fi achitat încă în întregime rata întâia.

Atunci când în contractul de locațiune sunt stipulate anumite restricțiuni pentru chiriiaș relativ la modul de folosință al imobilului, precum ar fi acela ca locatarul să nu adăpostească în locuință decât persoanele indicate în contract și când nu s'a stipulat nici o sancțiune convențională pentru cazul când restricțiunea impusă nu ar fi observată, se admite în general, că numai atunci abaterea de la contract poate atrage rezilierea lui, când acea abatere este substanțială, adică dacă violează obiectul locațiunii în mod esențial (vezi colecția leg. Grill ed. 1906 Dr. Civ. Peg. 447 și urm. vol. III). Deci violarea stipulațiunii mai sus indicate nefiind esențială nu poate duce la rezilierea contractului. (*Sentința Nr. 2901/10/924 a Trib. Sibiu. Președinte dl. Bânda, judecător-redactor al sentinței dl. V. F. Petrescu*).

Convențiuni relative la întreținerea copilului natural. Admisibilitatea lor. Art. 170 c. c. a. Dacă mama cere anularea unei astfel de convențiuni. Soluție negativă. Potrivit disp. art. 170 din c. c. a. sunt admisibile convențiunile dintre mama unui copil natural făcute cu tatăl natural al acelui copil, privitoare la obligațiunea de întreținere, asemenea convențiuni deși valide între părți pot fi atacate în interesul minorului, când nu au fost aprobate de autoritățile tutelare și când astfel de convențiuni se găsesc prejudicioase intereselor minorului.

Totuși mama copilului natural nu poate intenta un proces pentru anularea unui astfel de act în cazul când s'a declarat mulțumită cu convențiunea încheiată. Acțiunea nu va putea fi introdusă decât de un tutore adhoc numit de autoritatea tutelară. În același sens. Trib. Sibiu Sent. 2539/922 confirmată de C. de Apel Cluj Nr. 370/924. (*Sentința No. 206/924 a Trib. Sibiu. Președinte dl. C. Bând, raportor dl. D. Coandă judecător*).

Curși de Apel

Ordonanță definitivă prin care se ordonă menținerea arestului. Dacă poate fi atacată cu apel în ceea ce privește liberarea provizorie. Art. 117 și 157 Pr. p. rom. În fapt: Judecătorul de instrucție dând ordonanța definitivă și constatând că este caz de ur-

mărire, ordonă totodată menținerea arestului preventiv. Inculpatul face apel la Camera de punere sub acuzare contra ordonanței, cerând liberarea lui. Camera a respins apelul ca inadmisibil.

In drept: Art. 117 din pr. p. rom. este acela care enunță principiul că libertatea provizorie se poate cere în orice stadiu al procesului și în orice materie. Art. 137 prevăzând dreptul de apel contra ordonanțelor judecătorului de instrucție prin care a statuat asupra libertății provizorii, date în virtutea art. 127 — urmează că apel se poate face numai în cazul când judecătorul de instrucție a avut să se pronunțe asupra unei cereri de eliberare expres formulate de inculpat, iar nici decum când magistratul instructor și-a dat ordonanța definitivă (*Camera de punere sub acuzare a Curței de Apel din Cluj. Decizia Nr. 23/926*).

Notă. Prin decizia de mai sus Camera de punere sub acuzare face o aplicație strictă a art. 117 și 137 din pr. p. rom. Totuși ni se pare că nu aceasta este și soluția cea mai juridică.

Judecătorul de instrucție statuează asupra libertății provizorie nu numai la cererea inculpatului ci și din oficiu; el are obligația de a face ca arestul preventiv să înceteze atunci când cauza pentru care a fost ordonat nu mai subsistă — și această independent de vre-o cerere, iar cu ocazia dărei ordonanței definitive el este din nou chemat să se pronunțe dacă este necesar ca inculpatul să rămâie arestat până la judecarea în fond. Totuși dacă art. 137 pr. p. ia dreptul inculpatului de a face opoziție, atunci în materie corecțională, s'a găsit de instructor că este caz de urmărire, acest drept — cu toată aparența art. 137 pr. p. rom. — nu ni se pare ridicat și pentru acea parte a ordonanței prin care se statuează asupra libertății sale provizorii. Dacă legiuitorul pentru anumite rațiuni găsește că inculpatul nu are interes de a face opoziție în cece privește trimiterea sa în judecată, căci în fața instanței își va putea propune toate dovezile relativ la nevinovația sa — atunci însă când e vorba de libertatea individuală i-a dat cele mai întinse drepturi de atac contra ordonanțelor judelei instructor, asimilându-i căile de atac în totul cu cele deschise procurorului. Nu tot astfel era situațiunea până la modificarea survenită în anul 1902 și de aceia prin legea zisă a garanței libertății individuale, prin care s'a modificat procedura penală, s'a îngădit dreptul judecătorului de instrucție de a menține cât vrea în arest pe prevenit și i-a asigurat căi de atac ori de câte ori acest magistrat era chemat să se pronunțe asupra libertății sale. De aceia legiuitorul a modificat art.

127 din pr. p. statuând că *în contra hotărîrilor date asupra mandatelor de arestare și a libertății provizorii, atât procurorul cât și inculpatul vor putea face apel la Camera de acuzare după formele și termenii prevăzute în art. 137.* Credem deci că cuvântul „hotărîri” din acest text privește orice hotărîre, fie ordonanța judelei instructor, fie a celorlalte instanțe și fie că aceasta ordonanță e definitivă sau a statuat conf. art. 117.

Deci sediul materiei nu este art. 117 și 137, cum pare a afirma Camera — ci este art. 127, care este un articol general ori și de câte ori se dă o hotărîre prin care se statuează asupra libertății individuale. Menționez că art. 137 pr. p. nu a fost modificat în 1902; de aici provine contradicție, aparenta numai între art. 137 și art. 127.

Dealtfel iată și art. 97 (sau mai binezis art. 290 din legea de organizare judecătorească) care nu amintește că jurnalul de reconfirmare a Tribunalului este susceptibil de apel la Camera și totuși cui i-a trecut prin minte că acest jurnal nu se poate ataca, atunci când art. 127 dispune în mod expres? Contrazicerea dintre art. 127 și 137 este numai aparentă, cum spunem căci în interpretarea lor trebuie să înținem seamă de modificarea art. 127 din anul 1902 și care a acordat dreptul de apel prevenitului contra oricărei ordonanțe ce statuează asupra libertății individuale, drept pe care nu-l avea în vedere art. 137 — rămas nemodificat.

V. P. Pastia

Judecător de instrucție la Trib. Cluj.

Lipsa raportului judelei instructor este sancționată prin nulitatea mandatului? Cum se poate face. Art. 97 pr. p. și 290 leg. org. jud. Mențiunea pedepsei în mandatul de arestare; cum trebuie făcută. Eroare în specificarea pedepsei; dacă atrage nulitatea mandatului. Art. 101 pr. p. Din cuprinsul art. 97 pr. p. rom. reiese că legiuitorul a înțeles să impună judelei instructor, care a emis un mandat de arestare, obligația de a raporta Tribunalului, în termenul anume prevăzută de acel articol și să confirmască pe dealtă parte cu declarațiunea pierderii efectului unui asemenea mandat neobservarea acestei îndatoriri de către judele instructor. Aceasta reiese evident din cuprinsul art. 290 din legea de organizare judecătorească care impune magistratului instructor obligația de a referi Tribunalului, care va decide după ce va ascultă raportul judelei instructor pe inculpat și reprezentantul ministerului public.

Totuși art. 97 pr. p. și 290 din leg. de org. jud. neprevăzând modul cum trebuie să se facă acest raport, este evident că el poate fi făcut în orice mod, adică fie înscris fie verbal.

Deci nu importă dacă dosarul a fost transmis Tribunalului brevi manu, din moment ce din jurnalul

Tribunalului se constată că a fost sesizat de judele instructor și că a luat cunoștință de nevoia expusă pe larg de judele instructor în ordonanța de zi, de a se menține pe prevenit în arest și deci nu există motiv de nulitatea mandatului când nu s'a făcut o adresă scrisă prin care se cere reconfirmarea mandatului.

Art. 101 din pr. p. rom. prevede că mandatul de arestare trebuie să cuprindă, sub pedeapsă de nulitate, pe lângă calificarea faptului și pedeapsa prevăzute de lege. Deci în sensul pr. p. rom. nu este suficient simpla enunțare a articolelor din c. p. cari sunt în raport cu fapta imputată, ci trebuie anume prevăzută și pedeapsa aplicabilă (Curtea de Casație de II. Decizia Nr. 1307/919). Totuși atunci când acest text se aplică în Ardeal și ținând seamă că codul penal în vigoare în aceste provincii califică infracțiunile după importanța drepturilor violate și deoarece fiecare din articolele acestui cod prevede în aliniate, pe lângă calificare și pedeapsa, evident cerințele art. 101 pr. p. rom. sunt satisfăcute în Ardeal și numai prin enunțarea în mandatele de arestare a articolelor și aliniatelor din codul penal relativ la fapta comisă de prevenit.

Din faptul că pedeapsa ce are să se aplice în cazul când prevenitul ar fi găsit culpabil de toate faptele ce i se impută — nu este corect prevăzută în mandatul de arestare nu se poate deduce un motiv de anulare a mandatului. Scopul pentru care se are ca mandatul de arestare să conțină și pedeapsa prevăzută de lege este ca să dea celui în contra căruia s'a emis indicațiuni suficiente asupra faptului ce i se impută și asupra pedepsei ce-l poate aștepta pentru al pune astfel în situația de a-și pregăti apărarea, iar nici de cum pentru a ridica judecătorilor de fond adevărată pedeapsă, deoarece aceștia au să hotărască, după ce vor constata ei din dosar și nu din cele susținute eronat de judele instructor. Deci nu este motiv de nulitate a unui mandat atunci când pedeapsa de aplicat este eronat arătată în mandat (Camera de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel din Cluj. Deciziunea Nr. 82/925. Președintele dl consilier N. Davidescu, care a și redactat decizia).

Acțiune clasată de Parchet. Constituie de parte civilă la judele instructor. Dacă acesta poate refuza instrucția pe motiv că Parchetul a mai clasat odată afacerea. Art. 60-63 pr. p. În fapt: în urma unui accident de muncă, reclamantul face denunț la Parchet pentru leziuni corporale grave cauzate prin imprudență; pe baza cercetărilor polițienești făcute, Parchetul clasează afacerea, găsind că patronului nu i-se poate imputa imprudența. Clasarea este rămasă definitivă în urma deciziei procurorului general. Reclamanta se constituie parte civilă înaintea judecătorului de instrucție. Acesta, cerând concluziile Parchetului, reprezentantul Ministerului Public opiniază pentru clasare, deoarece afacerea a mai fost clasată odată. Pe baza acestor rechizițiuni, judele instructor respinge cererea de instrucție pe același motiv pentru care opiniase Parchetul. Apelul la Camera de acuzare a părții civile.

În drept: Din motivarea judelei instructor reiese că a respins ordonarea instrucției pe motivul că ar exista autoritate de lucru judecat prin faptul că Parchetul mai clasase odată afacerea și că deciziunea în acest sens rămăsese definitivă. În sistemul proce-

durei penale române, ca și acelei foste în vigoare în Ardeal, nu există autoritate de lucru judecat în penal decât la lucrurile judecate de organele de instrucție și de organele de judecată. În ceea ce privește ordonanțele judelei instructor există autoritate de lucru judecat numai în cazul când ordonanța a slins procedura pentru motivul că fapta imputată nu este prevăzută de lege sau este promisă; când însă s'a dat ordonanța de neurmărire pentru lipsă suficientă de indicii de fapt, nimic nu împiedică ca descoperire de noi fapte să puie din nou în mișcare acțiunea publică.

Deoarece în speță, deciziunea de clasare a fost dată de Parchet, ea nu poate avea nici o autoritate de lucru judecat, deoarece art. 67 din pr. pen. rom. extins în Ardeal, obligă pe judele instructor, care odată ce a fost sesizat cu o plângere adresată lui pe baza art. 60 din același cod de o persoană care s'a constituit parte civilă, să se investească cu instrucțiunea cauzei.

Obligațiunea ce-i este impusă de a comunica plângerea Parchetului nu este pentru ai fi obligatorie concluziile acestuia, ci numai ca acesta să și dea rechizițiunile ce crede de cuviință; ele nu leagă pe judele instructor, deoarece nicăeri codul de pr. pen. nu cere ca hotărârea instructorului să fie în conformitate cu concluziile Parchetului, ba dimpotrivă, atunci când este sesizat, judele instructor are toată inițiativa în luarea măsurilor necesare pentru descoperirea infractorilor denunțați independent de programele reprezentantului ministerului public, pe care însă trebuie să le asculte. (Camera de Punere sub Acuzare de pe lângă Curtea de Apel din Cluj. Deciziunea Nr. 8/926. Președintele și redactor al deciziunii dl N. Davidescu, consilier.)

Notă. Decizia Camerei de Punere sub Acuzare reprodușă mai sus, în motivare a concisă a distinsului ei președinte face o bună aplicația a principiilor stabilite prin art. 60 și 63 pr. p. relativ la efectele constituirei de parte civilă.

Legea de pr. p. rom. dă în todeauna părții civile dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică, atunci când s'a făcut o constituire formală de parte civilă, fie sesizând direct instanța de judecată, fie pe judecătorul de instrucție și această chiar atunci când Parchetul sesizat a refuzat de a pune în mișcare acțiunea publică. Dacă Ministerul Public are dreptul de a clasa o cererea adresată lui, găsind că nu este cazul de a deschide acțiunea publică, instanța de judecată și judele instructor sunt obligați de a se pronunța atunci când există o constituire de parte civilă. Pronunțarea trebuie să se facă pe cale de hotărâre, adică instanța de judecată pe cale de sentință finală, iar judele instructor pe cale de ordonanță definitivă. Desigur că nimic nu împiedică pe magistratul instructor ca atunci când constată din cuprinsul plângerei ce i'a fost adresată că faptul nu constituie o infracțiune, facă a pași la o instruc-

șiune propriu zisă, să dea ordonanța sa definitivă de neurmărire pentru acest motiv — căci din moment ce nu se constată o infracțiune ar fi inutil de a se proceda la o instrucțiune.

Judecătorul de instrucție deși este obligat de a cere concluziune parchetului nu este însă obligat de a se conforma lor, căci acest magistrat este mai înainte de toate un judecător și deci el are libertatea de a se pronunța în conștiința lui. De aceea nici nu poate refuza începerea instrucției pe motivul că parchetul mai clasase odată afacerea, căci tocmai de aceea partea civilă s'a adresat judeului instructor — fiindcă parchetul a refuzat deschiderea acțiunii publice.

Dar deciziunea definitivă de clasare a Parchetului, are aceasta vre-o autoritate față de magistratul instructor? Evident că nu. Aratăm în altă parte (vezi *Proc. pen. rom. adnotată de V. M. Dimitriu și V. Pastia*) că în sistemul proc. pen. română nu există decizie definitivă de clasare a Parchetului. Acesta poate oricând reveni asupra ei. Neexistând lucru judecată a Ministerului Public față de el însuși, cu atât mai mult nu poate avea vre-o lărie față de judele instructor, care este și organ cu atribuții de judecată. Este inutil a mai intra în analiza chestiunii autorității de lucru judecată a ordonanțelor definitive. Din moment ce astăzi nu mai este contestat de nimeni obligativitatea instrucțiunii în cazul când lezatul s'a constituit parte civilă. Respingând pur și simplu cererea pe motiv că „parchetul a mai clasat odată afacerea“ judele instructor a nesocotit în mod flagrant disp. art. 60—63 pr. p. rom.

V. P. P.

Testament verbal. Dacă e necesar întrebuițarea de cuvinte sacramentale. Nu e valabilă ca testament declarațiune făcută incidental, fără formule de seriozitate și solemnitate. Legea XVI din 1876 nu cere pentru validitatea unui testament întrebuițare de cuvinte sacramentale. Deci nu este motiv de invalidarea unui testament atunci când testatorul a întrebuițat cuvântul „las“ în loc de „testez“; condițiunea esențială în această privință este numai ca din cuvintele întrebuițate să reiasă în mod neîndoelnic ceia ce defuncta a voit să facă și îndeosebi că a voit să facă dispozițiuni pentru caz de moarte; sau cuvântul „las“ când se face un act testamentar, în limba română, acoperă în totul noțiunea de a testa.

Nu poate fi valabilă ca testament verbal declarațiunea de ultimă voință făcută de o persoană, atunci când aceasta nu s'a făcut anume în scopul de a se face un testament verbal, ci când declarațiunea se face numai incidental — adică cu ocazia împărțirii religioase — când soțul, beneficiar, a întreat-o: „dar averea cui o lași“, la care defuncta a răspuns că dânsului (adică soțului). O astfel de declarațiune

lipsindu-i și seriozitatea și solemnitatea cerută de lege, nu poate fi primită ca un testament valabil. (*Sentința No. 1955/925 a Curței de Apel din Cluj. Președinte dl Ion Papp; raportor dl consilier Minea Popescu.*)

Chirii. Alegerea de domiciliu. Dacă indicarea numai a orașului e suficientă. Art. 29 din legea chirilor. În conform cu art. 29 din legea chirilor partea care face apel trebuie să și aleagă un domiciliu în orașul de reședința instanței unde are a se judeca procesul. Nerespectarea acestei obligațiuni a legii este prevăzută cu sancțiunea anulării apelațiunii.

Cuvintele trecute de apelant pe rubrică apelului „apelul reclamantului X domiciliat în Cluj“ după aprecierea Curței nu indică domiciliul reclamantului în sensul art. 29, deoarece Clujul fiind un oraș mare, este necesar a se arăta strada și numărul casei unde și-a ales domiciliul. (*Deciziunea No. 1576/925 a Curței de Apel, Cluj. Președinte dl Ion Papp, raportor dl Consilier G. Minea Popescu.*)

Prescripție. Uzucapiunea stabulară dintre părți. Art. 147 c. c. a. și art. 149 și 150 din Regulamentul cărții funduare. Este unul dintre principiile fundamentale ale cărților funduare acela, ca față de persoanele cari se află într'un raport de drept personal (obligațional) înscrierea în cartea funduară, are aici un efect specificat și nu modifica de loc raporturile lor personale, în baza cărora trebuiesc judecate drepturile și obligațiunile lor, numai față de terțe persoane (fiind în același timp și de bună credință), cari nu sunt în vreun raport personal creiază înscrierea în cartea funduare o situație juridică, care trebuie judecată neapărat în bază stării de fapt înscrisă în cartea funduară.

Potrivit principiului de mai sus și în conformitate cu dispozițiile art. 149 și 150 din Reg. car. funduare atât doctrina cât și jurisprudența au interpretat art. 1467 din cod. civ. austriac în totdeauna așa ca în situațiunea de drept numită „uzucapiune stabulară“ nu există decât în favoarea terțelor persoane de bună credință.

Din compararea textelor art. 149 și 150 din R. c. f. reese în mod hotărât, că dacă este vorba de persoane directe, cari au câștigat drepturi nemijlocit prin intabulațiunea, a cărei radiere se cere, deci sunt în raport personal cu fostul proprietar tabular, atunci sunt a se aplica normele generale ale cod. civ. în privința uzucapiunii, adeca prescripțiunii, iar dacă este vorba de terțe persoane cari și-au dobândit drepturi întretimp dela achizitorul direct, atunci prescripțiunea este de 3 ani, adeca cea din art. 1467 C. c. a. (*Sentința Nr. 1530/925 a Curței de Apel din Cluj. Președinte dl Ion Papp, raportor dl consilier Kerner.*)

Ordonanța 4420/918. Contractul încheiat în baza acestei ordonanțe. Face dovadă față de toți cei interesați, la aplicarea lui. Atunci când un contract de vindere cumpărare este încheiat sub imperiul ordonanței No. 4420/918 M.E. a cărei dispozițiuni fiind de ordine publică — el poate fi invocat de oricine are interes de aplicarea lui. Deci când într'un astfel de contract este menționat ca cumpărător X, nu se poate susține că nu acesta este cumpărătorul și că de fapt ar fi un altul. (*Sentința No. 1456/925 a Curței de pel din Cluj. Președinte dl Ion Papp, raportor dl consilier Kerner.*)

Interdicțiunea dreptului de instreinare și de grevare a unei proprietăți. Dacă mai este admisibil în urmă votărei constituției? Dreptul de a putea impune cuiva interdicțiunea de instreinare și însărcinare a unei proprietăți nu este prevăzut nici de codul civil austriac care în art. 354 garantează libera voință de a dispune de substanță și folosul proprietăți, și nici de altă lege în afară codului civil.

Este drept ca după practică veche, consfințită întru câtva și prin hotărîrea No. 74 a curiei Maghiare data în secțiuni unite, o astfel de interdicțiune se putea înscrie în C. F. ca o restricțiune a dreptului de a dispune liber despre proprietate, totuși aceasta practică care a fost urmarea vechei concepțiuni a dreptului de proprietate și care ținea ca bunurile să fie conservate în o anumită familie, astăzi în urmă votărei constituției care garantează libertatea proprietății, a liberei ei circulațiuni, și care a desființat privilegiile de familie, această prohibițiune nu mai poate fi admisă, mai ales că prin art. 137 din constituție se arată lămurit că din ziua promulgării constituției de și codicile și legile existențe din diferitele părți ale statului până la revizuirea lor rămân în vigoare, sunt însă desființate acele dispozițiuni din legi, decrete, regulamente și ori ce alte acte contrării celor înscrise în constituție.

Interdicțiunea de instreinare și grevare fiind deci contrare principiului înscris în constituție care garantează libertatea proprietății nu poate căpăta nici o sancțiune și deci tribunalul nu a putut admite cererea de intabulare a acestei restricțiuni.

(Decisia No. G. a. 188/1926 din 28 Ianuarie 1926 a Trib. Hunedoara S. II. pres. și redactor Lascar Spoială.)

T R I B U N A L U L C L U J

Nr. Cof. 5372—42—1924

Secția I-a c. c.

Publicație

Tribunalul Cluj publică, că prin deciziunea Nr. 5372—41 din 25 Ianuarie 1926 a dispus încetarea procedurii de concordat forțat în afară de faliment contra debitoarei soția lui Herman Gratz loc. în Cluj, procedură deschisă cu deciziunea Nr. 5372 din 20 Octombrie, 1924.

Cluj, la 26 Ianuarie 1926.

ss. **L. C. Decuseară**

8596—1

Judecător.

T R I B U N A L U L C L U J

Nr. 5371—55—1924.

Publicație

Tribunalul Cluj publică, că prin deciziunea 5371—54 din 25 Ianuarie 1926 a dispus încetarea procedurii de concordat forțat în afară de faliment contra debitorului Herman Gratz, concordat din Cluj, procedură deschisă cu deciziunea 5371 din 16. X. 1924 și a omis declararea în stare de faliment a numitului debitor.

Cluj, la 26 Ianuarie 1926.

ss. **L. C. Decuseară**

8595—1

Judecător.

Judecătoria ocolului Sighișoara secția cf.

Nr. 1908—1925 cf.

Extract din publicațiune de licitație

În cererea de executare făcută de următor Banca de Păstrare „Târnava“ următorului Andrăsi și soția.

Judecătoria.

A ordonat licitațiunea execuțională în baza supraofertei în ce privește imobilele situate în comuna Ferihaz circumscripția Judecătoria ocolului Sighișoara, cuprinse în cf. a comunei Ferihaz Nrul coalei cf. 1276 Nr. de ordine A + 333/1/b 333/2 cu preț de strigare 50.000 Lei pentru incasarea creanței de 4000 Lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 26 Martie 1926 ora 10 la casa comunală a comunei Ferihaz.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic de cât jumătate din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10^{0/0} din prețul de strigare drept garanție în numerar sau în efecte de cauzie după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceleiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881; § 21. legea XL. 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care au oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția-fixată conform procentului prețului de strigare, la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (§ 25. XLI. 1908.)

Dat în Sighișoara, la 7 Septembrie 1925.

Mr. Grigoriu m. p.

Judecător.

Pentru conformitate:

Indescifrabil.

8592—1